הקומץ את המנחה פרק שני מנחות יד.

אלא אי אמרת תרי גופי נינהו מי מיצטרפי הא מני רבי היא דתניא *השוחט את הכבש לאכול חצי זית מחלה זו וכן חבירו לאכול חצי זית מחלה זו [ט]רבי אומר אומר אני שזה כשר טעמא דאמר חצי חצי אבל אמר כזית משתיהן מצטרף ורבי אליבא דמאן אי אליבא דרבנן אפי' באחת מהן נמי [ט] אי אליבא דר' יוסי הדרא קושיין לדוכתיה לעולם אליבא דרבנן ולא תימא עד שיפגל בשתיהן אלא [י] [אימא עד שיפגל] בשניהן ואפילו באחת מהן ולאפוקי מדר' מאיר [יא] דאמר מפגלין בחצי מתיר קמ"ל דלא אי הכי מאי לעולם אי אמרת בשלמא בשתיהן ובשניהן ורבי יוסי היא ולאפוקי מדר"מ ומדרבנן קאתי היינו דקאמר לעולם אלא אי אמרת רבנן ולאפוקי מדר"מ [יב] מאי לעולם ועוד הא אמר רב אשי ת"ש [יג]רבי [יד] אומר משום רבי יוסי [טו] [יא]פיגל בדבר הנעשה בחוץ פיגל [יב]בדבר הנעשה בפנים לא פיגל כיצד היה עומד בחוץ ואמר הריני שוחט ע"מ להזות מדמו למחר לא פיגל שמחשבה בחוץ בדבר הנעשה בפנים היה עומד בפנים ואמר הריני מזה ע"מ להקטיר אימורין למחר ולשפוך שיריים למחר לא פיגל שמחשבה בפנים בדבר הנעשה בחוץ היה עומד בחוץ ואמר הריני שוחט ע"מ לשפוך שיריים למחר ולהקטיר אימורין למחר פיגל שמחשבה בחוץ בדבר הנעשה בחוץ לשפוך שיריים לאיפגולי מאי אילימא לאיפגולי דם דם מי מיפגל והתנן [טז]אלו דברים שאין חייבין עליהן משום פיגול הקומץ והלבונה והקטורת ומנחת כהנים ומנחת נסכים ומנחת כהן משיח והדם אלא פשיטא לאפגולי בשר השתא ומה התם דלא חשיב ביה בבשר גופיה א"ר יוסי מיפגל הכא דחשיב ביה [יז] בזבח גופיה לא כ"ש [יח] דפיגל בירך ימין פיגל בירך שמאל ועוד האמר רבינא תא שמע הקומץ את המנחה לאכול שיריה או להקטיר קומצה למחר מודה רבי יוסי בזו שפיגל וחייבין עליו כרת להקטיר קומצה לאיפגולי מאי אילימא לאיפגולי קומץ קומץ מי מיפגל והתנן [יט] אלו דברים שאין חייבין עליהן משום פיגול הקומץ כו' אלא פשיטא לאיפגולי שיריים השתא ומה התם דלא חשיב בהו בשיריים גופיה מיפגלי

אלא אי אמרת תרי גופי נינהו מי מיצטרפי הא מני רבי היא דתניא *השוחט את הכבש לאכול חצי זית מחלה זו וכן חבירו לאכול חצי זית מחלה זו [ט]רבי אומר אומר אני שזה כשר טעמא דאמר חצי חצי אבל אמר כזית משתיהן מצטרף ורבי אליבא דמאן אי אליבא דרבנן אפי' באחת מהן נמי [ט] אי אליבא דר' יוסי הדרא קושיין לדוכתיה לעולם אליבא דרבנן ולא תימא עד שיפגל בשתיהן אלא [י] [אימא עד שיפגל] בשניהן ואפילו באחת מהן ולאפוקי מדר' מאיר [יא] דאמר מפגלין בחצי מתיר קמ"ל דלא אי הכי מאי לעולם אי אמרת בשלמא בשתיהן ובשניהן ורבי יוסי היא ולאפוקי מדר"מ ומדרבנן קאתי היינו דקאמר לעולם אלא אי אמרת רבנן ולאפוקי מדר"מ [יב] מאי לעולם ועוד הא אמר רב אשי ת"ש [יג]רבי [יד] אומר משום רבי יוסי [טו] [יא]פיגל בדבר הנעשה בחוץ פיגל [יב]בדבר הנעשה בפנים לא פיגל כיצד היה עומד בחוץ ואמר הריני שוחט ע"מ להזות מדמו למחר לא פיגל שמחשבה בחוץ בדבר הנעשה בפנים היה עומד בפנים ואמר הריני מזה ע"מ להקטיר אימורין למחר ולשפוך שיריים למחר לא פיגל שמחשבה בפנים בדבר הנעשה בחוץ היה עומד בחוץ ואמר הריני שוחט ע"מ לשפוך שיריים למחר ולהקטיר אימורין למחר פיגל שמחשבה בחוץ בדבר הנעשה בחוץ לשפוך שיריים לאיפגולי מאי אילימא לאיפגולי דם דם מי מיפגל והתנן [טז]אלו דברים שאין חייבין עליהן משום פיגול הקומץ והלבונה והקטורת ומנחת כהנים ומנחת נסכים ומנחת כהן משיח והדם אלא פשיטא לאפגולי בשר השתא ומה התם דלא חשיב ביה בבשר גופיה א"ר יוסי מיפגל הכא דחשיב ביה [יז] בזבח גופיה לא כ"ש [יח] דפיגל בירך ימין פיגל בירך שמאל ועוד האמר רבינא תא שמע הקומץ את המנחה לאכול שיריה או להקטיר קומצה למחר מודה רבי יוסי בזו שפיגל וחייבין עליו כרת להקטיר קומצה לאיפגולי מאי אילימא לאיפגולי קומץ קומץ מי מיפגל והתנן [יט] אלו דברים שאין חייבין עליהן משום פיגול הקומץ כו' אלא פשיטא לאיפגולי שיריים השתא ומה התם דלא חשיב בהו בשיריים גופיה

מיפגלי

אלא מי אמרת. גבי יריכות דמזבח גופא אתו תרי גופי נינהו ואם פיגל [ח] זו בלא זו לא מתפגלה דו גבי חלות כי ערבן לאכול כזית משתיהן [ט] מי מיצטרפי מי מהניא עירוב מחשבתו למיהוי חד גופא טפי מחיבור זבח דלא מהני להו לילכות [י]: **רבי היא.** ור' יוסי לא מיירי בהו ולא מקשי לרב הונא: **לאכול חצי זית מחלה זו.** למחר: **שזה כשר.** להקטיר אימוריו ולאכול בשר דהא לא מיסב אלא חצי זית אכילה כאחי מתיר: **אבל אמר כזית משתיהן.** דערבן לחלות במחשבתו ואמר בכל אחד ואחד מן הכבשים הריני שוחט ע"מ לאכול כזית משתיהן [למחר] מצטרפי: **ורבי אליבא דמאן.** אמרה להא מתניתין דקתני לעיל [יג:] לעולם אינו חייב עד שיפגל בשתיהן בכזית בשתיהן אין באחד מהן לא: **אלא אליבא דרבי יוסי.** אמרה דמצטרפות החלות: **והדרא קושיין לדוכתיה.** דאי אמרת בשלמא יריכות חד גופא הוא כו' כדאמרינן לעיל (דף יג:): **לעולם אליבא דרבנן.** ודקשיא לך אפי' באחת מהן נמי לא תימא בשתיהן [י] דהא ודאי אפילו באחת מהן נמי: **אלא אימא עד שיפגל בשניהם.** [יא] הכבשים ואפילו כזית דשתיהן כ' כבשים ע"מ לאכול כזית מחלה אחת או מכ' חלות אכל אם מיסב בכבש אחד לאכול כזית אחד מן החלות ובשחיטת האחר לא מיסב לא הוי פיגול דאין מפגלין בעבודת חלי מתיר: **ולאפוקי מדר"מ דאמר.** בסוף מתני' [יב] מפגלין בעבודת חלי מתיר דקתני שתו אחד מן הכבשים לאכול שתי חלות למחר ר"מ אומר פיגול וחייבין עליו כרת. ומאי קשיא הקומץ את המנחה אמאי פוסל במחשבתו הא עבודת חלי מתיר הוא דהאיכא נמי [יג] לבונה תרוץ בקמיצה ולאו עבודה עלמה היא דהא ליכא קמיצה בלבונה תדע דהא בהקטרת קומץ אם מיסב לאכול שירים למחר פליגי רבנן ואמרי [יג] כיון דאיכא נמי הקטרת לבונה לא מיסב הקטרת קומץ לפגל דקתני מתניתין פיגול בהקטרת קומץ ולא בלבונה כו' (דף טז.) ותכ"ל אין פיגול עד שיפגל בכל המתיר. ואי קשיא הא אוקימנא כרים פירקין (לעיל יג.) לכ"ע ד"ל מפגלין בחלי מתיר דקתני הקומץ ע"מ להקטיר קומצה למחר מודה ר' יוסי כו' והרי לא מיסב אלא על חלי מתיר על הקטרת קומץ לאו פירכא היא דלא דמי להא דהכא דהתם מיסב על חלי מתיר בשעת עבודה שלימה והאי מיסב בשעת חלי עבודה כגון שחיטת אחד מן הכבשים: [יד] (כ) **לעולם.** משמע דמפיק ממילתא עוכא: **ורבי יוסי היא.** דאמר כמתניתין בשתיהן אין לאכל באחת [טו] לא מפגלה חצירתה: **ולאפוקי מדר"מ.** דאמר מפגלין בעבודת חלי מתיר [יא] מדקאמר הכא [יז] ובשניהן היינו דקאמר ולעולם דמשמע אפילו פיגל אף בשתיהן: **ולאפוקי נמי מדרבנן.** דאמרי כמתניתין פיגל באחת נתפגלה חצירתה [יב] (מדקתני הכא ובשתיהן) היינו דקאמר לעולם דמשמע לעולם אפי' פיגל בשניהן אין פיגול עד שיפגל אף בשתיהן: **פיגל בדבר הנעשה בחוץ כו'.** גבי פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים מיתי כתורת כהנים [לו פוף פרק יג] בפרשת פיגול בלו את אהרן [יח] להזות מדמו על הפרוכת [יח] הקטרת אימורין על מזבח החילון: **לשפוך שיריים.** שירי הדם היה שופך על יסוד מערבי של מזבח החילון: **לאיפגולי מאי.** מה יאכל מתותו פר שיתחייב כרת משום פיגול: **לאיפגולי דם.** כלומר דהאי דקתני פיגל בדם קתמר שאם יאכל מן הדם בשוגג יתחייב כ' חטאות אחת משום כרת [יא] דם ואחת משום כרת דפיגול: **הקומץ והלבונה.** דמנחת ישראל והקטרת כו' דכל הנך אין להם מתירין שהם מתירים אחרים וקיימא לן (לקמן דף ח.) דאין פיגול אלא בדבר שיש לו מתירין או לאדם כגון שירי מנחה שהקומץ [יב] מתירן או למזבח כגון אימורי בהמה שדם מתירן ליקרב דגמרינן משלמים דכתיב בהו עיקר פיגול מה שלמים דבר שיש מתירין לאדם ולמזבח שזריקת דם מתיר האימורין ליקרב והכשר ליאכל אף כל דבר שיש לו מתירין או לאדם או למזבח לאפוקי הנך דאין אחד מתירן. ואי קשיא פשיטא דקומץ לא מיתחייב עליה כרת משום פיגול דהא כי אכיל מיניה פקע ליה פיגוליה שהרי לא קרב המתיר בא] מרץ כגון שהולא המור ברוכו דחשיב כמאן דקרב כדאמרינן לקמן (דף כו:) קומץ מאימתי מתיר שיריים בתחילה משהולא המור ברוכו דלא חשיב כבשר אלא כשירי הדם: מיפגלי

מסורת הש"ס

א) [מוכר לקמן נח:]. ב) ל"ק. ג) [מכמות סב. וס"ו]. ד) תוספתא דזבחים פ"ה ה"ג זבחים מד: ע"ש. ה) זבחים מב:. ו) לתורף הס"ד. ל"ק. ז) [לקמן כח. ע"ש]. ח) ותדקתמר הכא ובשתיהן דמשמע לף בשתיהן הס"ד. ל"ק. ט) ל"ק מ"ז. י) להכן הס"ד אמ"כ מ"ה לתוות כי דהאמ"כ מ"ה לתקטיר אימורין דתקטרת אימורין כו' כל"ל. ל"ק. כ) נכי ר"ש. ל"ק. ל) [וכי' חוס' כריתות יד. ד"ה פקע וזבחים. זבחים מב:. ל"ק. מ) ופ"ע תוספות זבחים מב. ד"ה והלבונה. מ) ל"ק מ"ז וכל"ל דהך משנה דקתני והנפסלים כו'.

הגהות הב"ח

(א) גב' בחתת מהן נמי אלא אליבא דר' יוסי: (ב) רש"י ד"ה מאי לעולם לעולם משמע:

מוסף רש"י

פיגל בדבר הנעשה בהן בחוץ. העבודה שהיא עומד בחתיכה והמחלה שחיבב עליה אם מעשה עוברים הם פיגל, ואם מעשה היכל הם לא פיגל ולקמן ליף טעמא מקרא. הריני שוחט. שהרי שחיטה בעזרה היא וכל חוץ לבית עזרה היא להזות דמו למחר. הרי מיסב על מלאכת מזבח של פנים הריני מזה. על הפרכת לו על מזבח הפנימי שו היא וזריקתן המפגלה על מנת לשפוך שיריים. שהרי מלאכת מזבח החילון דמחבית היא מחשבה לא פיגל. מתני שמחשבה היתה בשעת עבודת פנים (זבחים מד:). אלו דברים שאין חייבין עליהם. כרת נאכלין משום פיגול הקומץ. אם קמץ לאכול שיריים למחר ונתפגלה המנחה אין האוכל את הקומץ בכרת שאין הפיגול של אלא על דבר שיש לו מתירין אחרים והקומץ אין אחר מתירו כי היא מתיר את המנחה יבן לבונה יבן טלא (זבחים מד:). ומנחת כהנים. טלה כלל יאינה נקמצת הלבן אין אחר מתירה. ומנחת כהן משיח. מתיתי כהן גדול שמקריב כל יום מחציתה בבקר ומחציתה בערב ויקרא י) והדם. הוא המתיר (זבחים מד:).

עין משפט נר מצוה

ו א מיי' פ"ז מהלכות פסולי"מ הלכה טו:
ז ב מיי' שם הלכה ה:
ח ג מיי' שם הלכה ד:
ט ד מיי' שם פ"ח הלכה ת:

שיטה מקובצת

א) שיפגל בשתיהן אלא אימא עד שיפגל בשניהן ג) מדר' מאיר קא אתי וחו לא מאי: ג) תיס ר' אלעזר אומר: ד) פיגל. [וכתוס דף מד ע"ב]: ה) ביה בזביחה: ו) חיבות דפיגל בירך ימין פיגל בירך שמאל נמחק: ז) והתנן. [שם דף מב ע"ב]: ח) פיגל בדי בלא: ט) משתיהן חיבי מצטרפי: י) בשתיהן דמשמע דקאי אחלות: יא) בשניהן. יקאי אכבשים ואפילו כר: יב) נמי עבודת לבונה: יג) ואמרי דבנן: יד) דמפגלין בחצי: טו) הכבשים הס"ד המ"ד מאי לעולם דמשמע: טז) באחת מהן לא: יז) מדקאמר הכא עד שיפגל בשניהן הס"ד והשאר נמחק: יח) הפרכת ולהקטיר הקטרת: יט) [ברש דרש: כ) שהקומץ הוא המתירן או למזבח כגון אימורי בהמה שדם הוא המתירן: כא) המתיר כמצותו תריס: כב) כרוכה. עיין תוספות (זבחים דף מב ע"ב) וקשה דאמרינן בפרק בי"ש פיגול שהעלוהו על גבי מזבח פקע פיגולו ממנו לענין דאם ירדו יעלו וא"כ בלא שלמים נמי ידענן דאין בהן פיגול ואמר ר"י דאצטריך שפיר למגמר משלמים דס"ד אמינא מיד שנתקדש הקומץ בכלי הוי כאילו קרב המתיר כמצותו רבן לי קדוש כלי לקומץ כהקרבת קומץ לשירים לענין נותר וטמא שהרי לא יתחייב כלום על השירים בנותר ושמא עד שיקרב הקומץ ועל הקומץ הוא חייב בנותר ושמא מיד שנתקדש בכלי כהתנן במעילה (פ"ב) ואי לאו דגמרינן משלמים הוה אמינא דשמוס פיגול נמי יתחייב מיד שנתקדש בכלי להכי אצטריך למגמר דאין הקומץ חייב כרת משום פיגול כלל. מהר"ם: כג) עי' תוס' (זבחים מיב ע"ב): מד) משנה רבתר והרם קתני: כה) בפני עצמן. גליון ולא נחיבא דהא לקמן לא מצי לאשכוחי סיועא למילתא דרבא לא ממשנה ולא מברייתא ואי גרסינן ליה לייתיה מיניה סיועא עכ"ל התו"ה:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com